Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся.

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

Штодзенная газэта.

Адрас рэдакцыі й адміністрацыі:
Менск, Петрапаўлаўская, № 8 пры Гоеіздаце.

Рукапісы мусяць быць чытэльна напісаны й на адным баку паперы. Ня прынятые рукапісы аўтарам не зьвяртаюцца.

ВЫДАНЬНЕ ЎСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ.

ДРУГІ ГОД ВЫДАНЬНЯ

№ 166 (276) Субота, 30-га ліпеня 1921 г.

Новае паражэньне контр-рэвалюцыі.

Вялікія спадзевы, якія ўскладвалі нядаўна эсэры і іншыя белагвардзейцы на бандыцтва, зноў разьляцеліся пад ударамі Савецкай улады і Чырвонай арміі. Беларускія сяляне цяпер могуць быць пэўнымі ў тым, што бандыты, якія рабілі гэтакую шкоду нашаму будаўніцтву і пагражалі ўсёй нашай гаспадарцы, будуць зьніштожаны ў самым хуткім часе. Савецкая ўлада ўзялася энэргічна за іхнае зьнішчэньне. Рэвалюцыйны Ваенны Савет у Менску ўжо распачаў сваю працу. Бандыты, якім да гэтага часу ўдавалася хавацца ў лясох, цяпер вылаўліваюцца. Сялянства, якое раней было запуджана бандытамі, цяпер прыбадзёрылася і пачало дапамагаць чырвонаармейскім часьцям вылаўліваць бандытаў. Беларусь хутка будзе ачышчана ад бандыцтва — гэтай болькі на яе целе.

Але ня толькі ў нас, на Беларусі, спадзевы контр-рэвалюцыі церпяць няўдачу. Бандыцтва зьнішчаецца і ва ўсіх Савецкіх рэспубліках. Напрыклад, у Тамбоўскай губэрні, дзе яшчэ некалькі месяцаў таму назад Антонаў згуртаваў значныя бандыцкія сілы, цяпер ад іх не засталося і сьледу. Апошняя банда, якая трымалася пад кіраўніцтвам бандыта Карася, цяпер зусім зьнішчана. Гэтакія ж весткі прыходзяць і з тых губэрняў, якія цяпер пацярпелі ад неўраджаю.

І гэта вельмі характэрна. Сяляне, перажываючы бяду ад пагрозы голаду, зразумелі тую вялікую шкоду, якую рабілі і робяць ім бандыты. Сялянства Расеі зразумела, што адзіны шлях да паратунку і да палепшаньня жыцьця дае Савецкая ўлада і камуністычная партыя. І яно ня толькі спачувае ёй, але і справай усё больш і больш пачынае ёй дапамагаць.

Лепш усяго гэта выявілася на тых сходах, якія сяляне Тамбоўскай губэрні і цяпер сяляне нашага краю склікаюць дзеля барацьбы з бандыцтвам. Мары контр-рэвалюцыі аб звароце старых панскіх парадкаў гэтак і застануцца марамі.

Але самы моцны ўдар зроблен белагвардзейцам ў Петраградзе. Тут раскрыт цэнтр белагвардзейшчыны, які злучаў усю контр-рэвалюцыю на тэрыторыі Савецкіх рэспублік. Хто ж былі тыя „прыяцелі“, якія хацелі „выратаваць“ сялян? Як выявілася, на чале гэтай арганізацыі стаяў буйны памешчык—прафэсар Таганцаў—і цэлая грамада францускіх, ангельскіх і фінляндзкіх шпіёнаў. Галоўнае ж кіраўніцтва арганізацыяй вёў з заграніцы стары знаёмы царскі паслугач, былы царскі міністр—буйны памешчык Какоўцаў.

Вось каму служаць бандыты. Вось чые справы бароняць эсэраўскія „прыяцелі“ народу. Яшчэ пару месяцаў таму назад гэтыя контр-рэвалюцыянэры на столькі былі пераконаны ў сваім усьпеху, што нават перасталі прыкідвацца абаронцамі сялян, і адкрыта заявілі ў Парыжы, што яны, бязумоўна, ня могуць пакінуць уласнасьць „вясковым Калупаевым,“—як яны называюць сялян. Яны [illegible] ба аднавіць ранейшы грунт уласнасьці, гэта значыць, уласнасьць памешчыкаў, фабрыкантаў і іншых грабіцеляў працоўнага народу. А як яны гэта зрабілі-б, нашы беларускія сяляне могуць судзіць па тых вестках, якія да нас прыходзяць з таго боку граніцы, дзе паны ня толькі адабралі ў сялян зямлю, але нават накладаюць на іх кантрыбуцыі і выціскаюць іх пры дапамозе жандарскіх бізуноў.

Сяляне Савецкіх рэспублік выратаваны ад гэтага зьдзеку. Новае паражэньне белагвардзейцаў даказала ўсім, што Савецкая ўлада ўмее стаяць на варце інтарэсаў сялян і рабочых. Цяпер перад намі шлях яшчэ больш пашырыўся. Нам застаецца толькі ўсім узяцца за будаўніцтва. Хуткае выпаўненьне харчовага налогу й найхутчэйшая дапамога пацярпеўшым братом сялянам Паволжа яшчэ павялічыць паражэньне контр-рэвалюцыі, яшчэ павялічыць адтрыманы ёю ўдар і дакажа ёй яшчэ раз, што сяляне пры дапамозе Савецкай улады моцна трымаюць у сваіх руках адтрыманыя землі, і што німа звароту панскім парадкам у край працоўнага народу.

У панскай Польшчы

Хто там кіруе.

„Работнік“ паведамляе, што ў Жырардзве камэндантам паліцыі назначан некі Садкоўскі, быўшы фэльдфебель царскай арміі. Садкоўскі выбраў сваею спэцыяльнасьцю траўлю рэвалюцыйных рабочых Жырардава. Ён заваяваў сабе вядомасьць зьвярынымі збуйствамі арыштаваных, якія мелі няшчасьце папасьці ў яго лапы; усе спробы ухіліць Садкоўскага ад гэтай пасады ня скончыліся пасьпехам.

Пагроза агульнай забастоўкі.

У Варшаве рабочыя варшаўскага заводу, трамваю, тэлеграфнай і электрычнай станцыі патрабавалі 58% надбаўкі у іншым выпадку пагражаюць агульнай забастоўкай.

Выбары ў Сойм.

Польскі савет міністраў зацьвердзіў праэкт выбараў у новы сойм. Польшча будзе разьбіта на вокругі, пры гэтым кожная з іх пашле ў сойм вызначаны лік дэпутатаў. Усяго дэпутатаў будзе 360 чал.

К ад'езду польскага пасольства ў Маскву.

„Наруд“ паведамляе, што назначэньне Ладося саветнікам пасольства ў Маскве не адбудзецца. Ёсьць замеры, што на гэту пасаду будзе назначан польскі консул у Кенігсбергу, Страхоўскі. Тамаш Марыўскі, сэкратар польскага прадстаўніцтва ў Берліне, назначан першым сэкратаром пасольства ў Маскве.

Кангрэс П. П. С.

23-га ліпеня ў Лодзі адчыніўся 18 кангрэс польскай сацыялістычнай партыі П. П. С. Кангрэс адчыніў Марачэўскі. У прэзыдзіум выбраны: Майор, Дзіманд, Ключынскі, Масіошак, Шаркоўскі.

Атрымана прывітаньне ад 2-га Інтэрнацыяналу за подпісам Рамзея Магдэнальда. Польскія буржуазныя газэты ў адзін голас трубяць аб расколу партыі П. П. С.

Забастоўка ў Лодзі

Польскі, Міністр працы Дароўскі вярнуўся з Лодзі, куды ён езьдзіў для зьнішчэньня забастоўкі тэкстыльных рабочых. Дароўскі склікаў нараду з прадстаўнікаў рабочых і фабрыкантаў, хочучы скончыць непаразуменьне любоўнаю згодаю.

Усё ж такі, нарада не прывяла ні да якіх вынікаў. У адказ на прымірающыя заявы Дароўскага дэлегаты рабочых наперад сказалі, што з—часу на—час можна чакаць у Лодзі агульнай забастоўкі пратэсту, дзеля таго, што ўвесь Лодзінскі пралетарыят гатовы стаць на падтрыманьне тэкстыльшчыкаў.

Пад панскай пятою.

Парадкі на крэсах.

„Работнік“ [illegible], што ў мястэчку Глыбокім, Дзісьненскага павету, уласьці чыняць абурваючае насільле. Праваслаўны манастыр, які раней быў уніяцкім, цяпер сілком перарабляецца ў касьцёл, ня гледзячы на тое, што ў Глыбокім ёсьць другі касьцёл, які заўсёды парожні. Стараста прыказаў выселіць з манастыру манахаў, якія жылі там, і ўсе просьбы апошніх аб дазволу ім сабраць дабро з тых палёў, якія абраблялі самі, засталіся бяз усялякіх вынікаў.

Вырашаюць жыдоўскае пытаньне.

Прадстаўнікі правіцельства Жэліхоўскага стараюцца перацягнуць жыдоў на свой бок у вырашэньні віленскага пытаньня. Нядаўна адбылася нарада між чыноўнікаў дэпартамэнту ўнутраных справаў і доктарам Выгоцкім—адным з буйных жыдоўскіх дзеячоў усяго сьвету. У адказ на абяцаньне палякоў Выгоцкі заявіў: »Няма гарантыяў у, тым, што правіцельства задалося сур'ёзнай думкай палепшыць становішча жыдоўскага народу і што, абяцаўшы новыя рэформы, яно возьме іх назад, як Мікалай другі ўзяў назад акцябрскі маніфэст. Калі б паляк хацел палепшыць палітычнае становішча жыдоў, то яны павінны былі б гэта зрабіць ня толькі для жыдоў, але і для беларусаў, літоўцаў і украінцаў, якіх у межах Польшчы жыве ў 10 разоў больш, чымсь жыдоў.

Забастоўкі ў Вільні.

У зьвязку з невыпаўненьнем вымаганьняў Саюзу рабочых аб павялічаньні платы, забаставалі рабочыя вандлярні Блехера. На складох магістрату, дзе загатаўляюцца дровы для электрычнай станцыі, рабочыя не працуюць ужо некалькі дзён. „Віленскае Слова“ гавора што Магістрат ня хоча ўплачываць рабочым установленую па тарыфу плату. Магістрат стараецца зьменшыць плату рабочым.

Пажар у Горадні.

22-га ліпеня здарыўся вельмі вялікі пажар, які ахапіў некалькі кварталаў ад Крывой вуліцы да рыбнага рынку з насельнікамі, якіх ў вялікай большасьці складала жыдоўская бедната. Выявілася, што гарадзкая пажарная каманда ня мае даволі срэдстваў для тушэньня пажару.

На мейсца катастрофы выехала усяго 23 пажарнікі з адной бочкаю і з адным насосам. Калі было відаць, што пажар можа павялічыцца, былі выклі'каны войскі з Беластоку. Пажар цягнуўся больш за суткі. Згарэла 50 дамоў жылых і шмат іншых будынкаў. Страта вялікая. Некалькі тысяч людзей засталося бяз прытулку.

Змаганьне з голадам.

Рыхтуйцеся к харчовому налогу.

Усім павятовым камітэтам партыі, старшыням павятовых выканаўчых камітэтаў і раённым харчовым камісарам Беларусі разаслана вось якая тэлеграма:

Цаперашняя праца харчовых установаў па налогу не выяўляе пэўнасьці, што харчовы налог будзе выпаўнен цэлкам, у сто працэнтаў. Нашымі партыйнымі й савецкімі установамі да гэтага часу мала чаго зроблена для ўзмацаваньня працы па налогу. На грунце цыркулярнага лісту Ц. К. Р. К П., надрукованага ў газ. „Праўда“ ад 21-га ліпеня, № 158, прапануем вось што: 1) дадаткова мабілізаваць лепшых камуністаў з рашчотам па аднаму на воласьць, 2) мабілізаваць ня менш 4-х адпаведных партыйных працоўнікаў, якія будуць спаўняць абавязкі раз'язд ных харчовых інспэктароў; мабілізаваць патрэбны лік тэхнічных працоўнікаў па аднаму на воласьць у загатоўчую кантору для пастаяннай працы ў Валасным Выканаўчым Камітэце й загатоўчай канторы; мабілізаваць дзеля працы па налогу, тэрмінам на пяць месяцаў, настаўнікаў; абавязаць сельскія саветы на час састаўленьня сьпіскаў па сельскім саветам, прыцягнуць да працы школьных працоўнікаў і другіх тэхнічных працоўнікаў. Мабілізацыю правесьці ў трох-дзённы тэрмін, ня лічучыся з магчымай перашкодай у працы другіх установаў. Бязупынна сачыць за працай валасных выканаўчых камітэтаў і сельскіх саветаў па правядзеньню харчовага налогу, не дапускаючы ніякіх адступленьняў ад спаўненьня імі сваіх абавязкаў, вінаватых прыцягаваць да законнай адпаведнасьці. Па адтрыманьні гэтага, а гэтак сама аб выяўленых тых ці іншых стадыях мерах,данесьці па тэлеграфу Камісарыяту Харчаваньня за подпісамі ўсіх тых, хто адпраўляе тэлеграмы.

Старш. Сав. Нар. Камісараў Чарвякоў.

Сэкратар Кнорын.

Народн. Камісар. Харчаваньня Беларусі Адамайціс.

Харчовая праца.

Газэта „Праўда“ піша аб фактычным зборы харчовага налогу. Усерасейскі Цэнтральны Выканаўчы Камітэт узлажыў абавязак на Народны Камісарыят Харчаваньня сабраць за жнівень м-ц ад 10 да 20 працэнтаў належачага з кожнай губэрні налогу. Партыйныя сілы на мясцох павінны быць гатовы да харчовай пра[illegible] водзіцца пры новых эканамі[illegible] ных умовах і новымі спосабамі. Усе партыйныя й Савецкія сілы павінны прыняць шчыры ўдзел у выкоўваньні харчовага апарата. Не пазьней 12-га жніўня павінен распачацца фактычны збор харчовага налогу.

За харчовы налог.

Цяжкую працу па збору налогу трэба правесьці ў тры разы хутчэй, чымсь мелася на ўвазе раней Савецкая ўлада спяшаецца сабраць харчовы налог дзеля таго, каб дапамагчы галадаючым.

На дапамогу галадаючым.

Супрацоўнікі Менскага Гарадзкога выканаўчага камітэту на агульным сходзе 26 ліпеня г. г. пастанавілі адлічыць 10 працэнтаў месячнай пэнсіі на дапамогу галадаючым.

Частка пайку.

Камуністычная ячэйка гарадзкога аддзяленьня транспартнай Надзвычайнай Камісіі пастанавіла адлічыць частку пайку на карысьць галадаючых Паволжа і запрапанаваць зрабіць тое ж і ўсім супрацоўнікам аддзяленьня.

Працоўнікі мастацтва—галадаючым.

На пасяджэньні Прэзыдыуму саюзу працоўнікаў мастацтва 25-га ліпеня абгаварывалася пытаньне аб дапамозе галадаючым Паволжа. Пастаноўлена было правесьці ў працягу жніўня месяца працоўныя панядзелкі з агульнымі пастаноўкамі, мабілізуючы дзеля гэтай мэты ўсіх сяброў саюзу.

27-га ліпеня адбылося пасяджэньне Прэзыдыуму разам з прадстаўнікамі мастацкага Аддзелу й рэжысэрамі ўсіх труппаў. На гэтым пасяджэньні быў выраблен падрабязны плян правядзеньня панядзелкаў.

Мастацкая часьць узложана на т. т. Дняпрова, Міровіча, Елісеева, Бертонава, Ждановіча й Шэйдлера. Тэхнічная часьць узложана на адмінстратара Дзяржаўнага тэатру сябра праўленьня, т. Шапіру, пры гэтым праца будзе весьціся пад загадам прэзыдыуму саюзу. Адначасова пастаноўлена ў працягу жніўня месяца адлічыць 1% месячнага заробку з усіх сяброў Саюзу.

Пахаваньне т. Сьцяпана Булата

(28 ліпня а 5 гадзіне).

Апошняе разьвітаньне.

Сьмерць т. Булата—незамяняімая ўтрата. Гэта ўтрата беларускай культуры, Савецкай Беларусі, сусьветнай рэвалюцыі. Той одгук жалю, які захапіў сабою ўсё лепшае, усё паступовае, чыннае, усе тыя сілы, якія куюць жыцьцё, змагаюцца за яго шчасьлівасьць—сьведчаць вялікай утраты ў Булаце. Апошняе разьвітаньне з ім' праводзіў — трывожаць душу сваёю шчырасьцю, паказваюць тую любасьць—якую атрымоўваў да сябе малады, чэсны, імэтны ваяка.

„Менск не бачыў гэтых хаўтур". І ў гэтых словах хаваецца ўся велічь, уся значнасьць т. Булата. Толькі гэткія, як ён, заслужваюць той павагі, той спогадзе, якую аддаў яму Менск. Менск—у твары праводзіўшых Сьцяпана — выяўляў сабою настолькі Менск, а ўсю Савецкую Беларусь. Уся Савецкая Беларусь, ле мозаг, ле душа, ле істота—ішлі за труною свайго лепшага сына.

Тав. Булата хавала вызваленая Беларусь. Для яе вызваленьня нябошчык зрабіў вельмі многа. Ён мог бы зрабіць яшчэ й яшчэ больш. Але сьмерць падкасіла яго.

І пахаваньне Булата, уся велічнасьць, уся магутнасьць былі моцным пратэстам маладога нараджаючага вольнага жыцьця—супроць сьмерці. Так і чулася—што хаваецца цела, а дух, а ідэя, якія насіла ў сабе гэта цела—раздрабілася на часьцінках і перайшло ўнутро ўсіх, хто праводзіць цела. Перайшло й будзіць і хвалюе ўсіх праводзячых, запаляючы сьветам наўміручага жыцьця, усепабеднага, вечнага. Над магілай Булата лунала субстанцыя вяковасьці, вольнай, шырокай й сьветлай. І ў празрыстым эфіры насіўся яго вобраз—вобраз таго анёла, які з мячом восіцца над сьветам і ачышчае яго ад усіх бядотаў, няпраўдаў, крыўдаў.

Гэта вобраз важўніка, вучыцеля, галасоўца. Галасавец ішоў і сваёй працаю, ле духам, вёў за сабою многіх, дзесяткі тысячаў... [illegible] праводзіў—то сымвал [illegible] Сьмерць т. Булата— [illegible] утрата. Гэта утрата Беларускай культуры, Савецкай Беларусі, сусьветнай рэвалюцыі.

І гэтую ўтрату яны пахавалі 28 ліпеня.

Прыбыцьцё цела.

Цела т. Булата было прывезена з Масквы а 9 гадзіне раніцы, 28 ліпня. Сустрэць і правязаці на прыгатаваны катафалк у клюбе Карла Маркса, пашоў атрад асобага назначэньня пры Ц. Б. К. П. Беларусі й блізкія знаёмыя нябошчыка. У разубраным зеленьню аўтамабілі, у дарагой цынкавай труне, з праводзінамі атраду асобага назначэньня й пахавальным маршам музыкі, цела Булата а гадзіне дванаццатай было прывезена да клюбу, унесена ў клюб і пастаўлена на абцягнутым чорнаю тканінаю стале. Ля труны былі пастаўлены чатыры вазоны пальмы й пачотны варавул. Зразу ж пачалі прыносіць вянкі й кветкі розныя знаёмыя й розныя арганізацыі. Хутка труна тавула ў зелені й кветках. Мастакі намалявалі партрэт пакойніка. Многа знаёмых і таварышоў прыходзілі паглядзець апошні раз на дарагога, слаўнага Сьцяпана.

Перад пахаваньнем.

К 5 гадзіне,—калі было назначана пахаваньне, з усяго гораду паплылі рэчкі людзей. Каля клюбу з двух бакоў былі перапоўнены народам вуліцы. І многа зелені, і многа—многа вянкоў.

У клюб заходзілі бліжэйшыя па працы таварышы нябошчыка. Зайшоў хор Тэраўскага. Пачотны караул на зьмену неслі каля труны сябры Цэнтральнага Бюро Камуністычнай Партыі й сябры Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларусі—т. т. Чарвякоў, Кнорын, Ігнатоўскі, Адамовіч, Вайнштэйн, Жылуновіч, Маразоўскі і інш.

Сьцены клюбу спрас увесіліся багатымі вянкамі з зелені, з кветак. На кожным вянку былі надпісы. Лічу важнейшае—ён зьлічаць. —Ад Ц. Б. К. П. Б. „Дарагому тав. Сьцяпану Булату стойкаму барцу за комунізм" ад Гарадзкога Савету—„Бязчасна памёршаму ваяку за справу працоўнікаў, Сябру Гарадзкога Савету т. Сьцяпану Булату", ад рэдакцыі „Савецкай Беларусі" з вершамі Чарота і Ясакара: „Ясьней сьвяці сонца! Шлі волі праменьні! Над жоўтай і сьвежай магілай—зялёнае зелені". „Быў дух яго сонцам свабоды багат, Для долі мужыцкай зрабіў вельмі шмат".

Ад газэты „Беларуская Дзяраўня"—Дарагому заклаўчыку газэты, лепшаму другу беларускага сялянства Сьцяпану Гар. Булату. Ад студэнтаў Іно—„Найлепшаму таварышу—Сьцяпану Булату". Ад „Хаты Беларускага Мастацтва",—ад бышай падпольнай Менскай Камуністычнай арганізацыі:—„Убыў таварыш—сьціснь рады". Ад Народнага Літаратурнага аддзелу Народнага Камісарыяту Асьветы й Навуковай беларускай камісіі—„Слаўнаму ваяку за вызваленьне Беларусі, т. Сьцяпану Булату. Людзі ўміраюць—ідзі застаюцца", Ад 31 школы, дзе нябошчык быў вучыцялём—„Дарагому настаўніку ад вучняў", Ад клюбу Беларускай моладзі, ад прафсаюзу работнікаў культуры й асьветы—„Барцу за духоўнае асвабаненьне Беларусі", і многа—многа ад іншых арганізацый.

Грамадзянская паніхіда.

Перад вынасам хор Тэраўскага праціяў: пахавальны марш. Потым труна на руках сяброў Ц. Б. і сяброў Уцыка была вынесена пад граньне музыкай пахавальнага марша й пастаўлена на ўбраны зеленьню й елкамі грузавік. Атрад асобага назначэньня курсантаў і другія часткі чырвонай арміі ўзялі пад варту. За труною выстраіліся родныя нябошчыка, потым сябры Ц. Б. і Уцыка, блізкія таварышы й знаёмыя, а далей беларускія культурныя арганізацыі, прафэсыянальныя саюзы, вайсковыя часткі й у канцы публіка.

Грамадзянская літыя.

Прайшоўшы з Нагорнае на Петрапаўлаўскую вуліцу працэсія спынілася. З ганку будынку Ц. Б. сакратар Ц. Б. т. Кнорын сказаў разьвітальнае слова, адзначыўшы над [illegible] яго выдатнасьць у працы, заслугу перад рэвалюцыяй і інш. „Мы, камуністычная партыя, не спыняемся на сьмерці адзіных таварышоў. У вялікім змаганьні іх згібла дзесяткі тысяч. Але іх сьмерць кожны раз прыбліжае нас к канчатковым мэтам камунізму. Тав. Булат—адзін з такіх згібшых. І мы хаваючы яго далей яшчэ адважней павінны павясьці змаганьне, сказаўшы т. Булату — апошняе — бывай", закончыў т. Кнорын.

Працэсія.

Пасьля гэтага працэсія рушыла пад граньне двух аркестраў на пераменку пахавальнага маршу. Лік праваджаючых цела Булата на могілкі дасягаў звыш дзесятку тысячаў. Працэсія расьцягнулася больш, як на вярсту. Літаратурна сабралася паўменсаў.

Да старажоўскіх магілак ішлі з гадзіну.

На могілках.

На могілках труна з целам Булата была сфатаграфавана, потым апушчана ў магілу. Пад сьпеў хору і граньне музыкай пахавальнага маршу. Засыпаўшы магілу—і паклаўшы вянкі, пачаліся надмагільныя мовы. Першым праказаў разьвітаньне т. Чарвякоў ад Уцыка,—адмеціўшы ў Булаце шчырага змагальніка за Савецкую Беларусь. За ім т. Адамовіч ад чырвонай арміі аврасьліў яго, як чырвонага воіна. За тым т. Ходаш ад прафсаюзаў сказаў аб Булаце як аб прафэсыянальным працоўніку.

Пасьля прамовы т. Ходаша—вайсковыя часьці прайшлі цырымоньным маршам між магілаў. Далей казаў т. Ігнатоўскі выказаўшы опогадзь аб дачаснай сьмерці маладога змагальніка й зваўшы паклясьціся на яго магіле для далейшай барацьбы. Тав. Маразоўскі ад рэдакцыі „Беларускай Дзяраўні" даў апіс жыцьця Булата, падкрэсьліўшы яго працавітасьць і здольнасьць, як вялікі Тав. Жылуновіч ад рэдакцыі „Савецкая Беларусь" адмеціў вялікі ўтратак у Булаце для Савецкай Беларусі й яе культуры, апісаўшы гарачнасьць і старанласьць яго за працай. Тав. Дыла ад беларускіх культурнікаў—зраўніў нябошчыка з арлёнкам, які радзіўся ў гнязьдзе плакучай чайкі—зьнішчанай Беларусі. Гэты арлёнак падкавіў тыя ідэі, якія другія арлы пад кіраўніцтвам арлоў з усходу нясуць на захад—ідэі [illegible] ўсяго чалавецтва й правод яго к соцыялізму. Ад студэнтаў Іно казаў Понаў, ад беларускіх песьняроў Міхась Кудзелька, ад клюбу беларускай моладзі Аляксандровіч, ад вучняў 31 школы Галубчанка—разжалабіўшая сваею прачулаю лірычнаю рэччу ўсіх прысутных.

Прамовы скончыліся а 10 гадзіне...

Але публіка ўсё яшчэ не разыходзілася, шкадуючы пакінуць магілу чалавека, якога так цаніла, так паважала працоўная Беларусь і які доўга-доўга будзе даваць прыклад новым пакаленьням змагальнікаў сваею няўтомнаю ўсебаковаю працаю.

Блізілася змрок.

С. Д

Розныя весткі.

Чаму Францыя падтрымлівае Польшчу.

Прамысловая Польшча большай часткай знаходзіцца ў руках французаў. Большасьць ткацкіх фабрык Лодзі належыць французам. Тое самае і з другімі галінамі прамысловасьці.

Міль-Лiёнскі крэдыт шырока звужае польскае правіцельства у яго чыннасьцях, мусіць, па вымаганьню капіталістаў, жадаючых заўладаць расейскім рынкам.

Французскае правіцельства нацкоўвае Польшчу на расейскі пралетарыят.

Польскае гаспадараньне.

Польскае гаспадараньне ў Усходнай Прусіі давяло рабочых да забастоўкі. Адбыліся бойкі з польскімі салдатамі.

Самазваная Рада

„Украінская Трыбуна" ад 24 ліпеня паведамляе, што прадстаўнікі беларускіх арганізацый Горадзенчыны вынесьлі пратэст проці ўладчыненьня польскімі ўласьцямі „Найвышэйшай Беларускай Рады". Створаная палякамі Беларуская рада зьяўляецца самазваннай і нікім не упаўнаважана выяўляць беларускія інтарэсы. Пратэст надпісан прадстаўнікамі кружкоў моладзі, Беларускай школьнай рады і саюзу беларускіх каапэратываў.

Тав. Красін аб Заходняй Эўропе.

З прычыны адсутнасьці збыту, ў Заходняй Эўропе ёсьць шмат лішкаў рэчаў вырабу. Ангельскія склады перапоўнены таварамі. Тое ж самае прыкмячаецца й у скандынаўскіх дзяржавах. Беспрацоўе павялічваецца. У Англіі каля трох міліёнаў беспрацоўных, у Амэрыцы каля сямі міліёнаў. Усе дзяржавы адчуваюць патрэбу распачаць гандлёвыя зносіны з Расеяй, якая зьяўляецца вялікім рынкам. Сярод нямецкіх і ангельскіх прамыслоўцаў ёсьць жаданьне злучыцца дзеля супольнага гандлю з Расеяй. Галоўную вагу ў гандлі з Расеяй мае Англія. Гандаль з Фінляндыяй павуль слаба наладжваецца.

Францускія рабочыя проціў вайны.

З'езд рабочых мэталістаў Францыі аднагалосна пратэстуе проціў адпраўкі францускіх ваенных матар'ялаў Польшчы дзеля вайны з Расеяй.

Неўраджай у Нямеччыне.

Сухмень, які цягнецца ў Нямеччыне да гэтага часу, пагражае неўраджаем. У шмат мясцовасьцях прапала бульба.

Аб перавозцы солі.

Дзеля зьмяненьня § 2 інструкцыі к палажэньню Савету Народных Камісараў Р. С. Ф. С. Р. аб дзяржаўнай манаполі на соль у частцы датычачай вырашэньня правозу солі прыватнымі асобамі ня больш аднаго пуду [illegible], абвяшчаецца, што правоз прыватнымі асобамі солі ў межах Беларусі дазваляецца колькасьцю ня больш 10 ці фунтаў на чалавека. Рэшта пунктаў памянёнай інструкцыі застаецца ў моцы.

Сягоньня ў дзяржаўным тэатры адбудзе[цца] ўрачыстае адчыненьне „Хаты Беларускага [Ма]стацтва".

Білеты выдаюцца ў Мастацкім аддзеле А[ка]дэмічнага цэнтру Нарасьветы, т. Фальскім.

Што робіцца на Беларусі.

Слава вам сяляне!

Прыватныя сяляне Эсманскай воласьці Барысаўскага павету энэргічна змагаючыся з бандытызмам забілі кіраўніка банды Кузьняцова і частку бандытаў і вымагаюць грамадзянскага суду над усімі ўдзельнікамі і дапамагаўшымі шайцы бандытаў Кузьняцова, асабліва над жыхарамі вёскі Клеўкі.

Рэвалюцыйны ваенны савет Менскага раёну загадвае: першае—палiткамiсii I баявога вучастку i выязной сэсii трыбуналу ў 3-х дзённы тэрмiн публiчна судзiць усiх прымаўшых удзел i дапамагаўшых шайцы Кузьняцова, згодна паказаньням мясцовых жыхароў i маючыхся абвiнiцельных матар'ялаў; другое—Прэдпалiткамiсii першага баявога вучастку ў тыднёвы тэрмiн канфiскаваць палавiну маемасьцi ўсiх сем'яў замешаных у шайцы Кузьняцова i разьмеркаваць мiж актыўнымi абаронцамi Савецкай улады, як узнагарода, чэсным грамадзянам Эсманскай воласьцi i ўсiм паведамiць аб гэройскiм i сьвядомым учынку Эсманскiх сялян; трэцяе—аб прынятых кроках паведамiць.

Кіраўнік войскамі Убарэвіч.

Сябры Рэўваенсавету Ольскі і Адамовіч.

Нач. Штабу Вяндоў.

На зьездах сельскіх саветаў.

(Бабруйскі павет.)

На З'ездзе сельскіх саветаў Бортнікаўскай воласьці з прыхільнасьцю было спаткана падрабязнае тлумачэньне аб харчовым налозе. У вынесенай рэзалюцыі горача вітаецца Савецкая ўлада, якая клапоціцца аб сялянах. З'езд вітае новую эканамічную палітыку і з свайго боку абяцае выпаўніць цалкам харчовы налог. Пастаноўлена прыняць неабходныя крокі к зьнішчэньню бандытызму, які з'езд лічыць найгоршай бядой.

З'езд сельскіх саветаў Чэрвінскай, і Туркаўскай валасьцей прайшоў добра. Шмат увагі было зьвернена на пытаньні па каапэрацыі, й харчоваму налогу. Пастаноўлена, лічучыся з неабходнасьцю зараджэньня гаспадаркі, усім як аднаму выпаўніць цалкам харчовы налог у самы кароткі тэрмін. Па пытаньню аб бандытызьме пастаноўлена весьці з ім самую рашучую барацьбу, каб зьнішчыць яго дарэшты.

Пан вярнуўся.

(вёска Цна, Сёмка-Гарадзецкай воласьці).

У адзін добры дзень да нас вярнуўся памешчык (бўўшы земскі начальнік, пачэсны міравы судзьдзя, гласны губ. земск. управы й т. д.) і як уласьнік працоўнага вучастку, адзін карыстаецца зямлёй і сенажацямі, згодна пастанове навят. земельнага аддзелу. Ужо год, як мы аб ім нічога ня чулі. Хата яго была забрана пад школу, зямлю засеялі батракі й малазямельныя сяляне, а цяпер вярнуўся чалавек, які нікомі не працаваў на зямлі й пачаў арудаваць. Ён патрабаваў трацьцінку ўраджаю хлеба й гародніны, узяў 4 ½ дзесяцін саду, вывезьць на нашых конях, намі скошанае сена й зрабіў раскладку малака на скот батракоў 1—3 кварты малака ад каровы).

Загадвае зрабіць папраўку хаты, маючы замер выкінуць школу. Цікава, што памешчык загадвае зваць сябе „барынам", а жонку „барыняю". Сельскі савет і валасны камітэт нічога не могуць з ім зрабіць. Старшыню сельскага савету, які к яму прыйшоў, ён абазваў „чырвонай мордай" і выгнаў.

Што ўсё гэта азначае.

(Вапроста).

За новую эканамічную палітыку.

(Бабруйск.)

У часе агітацыйнай працы у Кацярынскай воласьці ў шмат якіх вёсках былі арганізаваны супольныя гутаркі, па пытаньнях аб харчовым налозе, каапэрацыі й барацьбе з бандытызмам. Адбыліся з мітынгі спэктаклі на беларускай мове. Сялянства за выключэньнем невялікага процанту кулакоў, адносяся спачуваючы да новай эканамічнай палітыкі Савецкай улады й свядома, што бандытызм неабходна зьнішчыць.

Праца ў валасьцёх.

(Слуцкага павету.)

Добраахвотнае зьяўленьне дэзэртыраў павялічываецца. За ліпень месяць усяго зьявілася 332 чалавекі, якія Ваенным Камісарыятам былі накіраваны ў народны суд. Тых дэзэртыраў, якія добраахвотна зьяўляюцца, народны суд карае больш слаба, як, напрыклад, грашовому й натуральнаму штрафу і інш., што павялічывае яўку дэзэртыраў.

Праца валасных выканаўчых камітэтаў перашкаджаецца галоўным чынам разьвіцьцём бандытызму.

Для павялічаньня працы валасным выканаўчым камітэтам і сельскім саветам акром зьнішчэньня бандытызму патрэбна зацікавіць працоўнікаў службай і палепшаньнем іх матар'яльнага становішча. Патрэбна так сама павялічыць штат інструктароў сьвядомымі працоўнікамі.

Сьвядомая праца.

(Сяло Замошша, Бабруйскага п.)

Дзеля таго, каб паставіць школьную справу ў вясковых школах на павінную вышыню, валасны аддзел народнае асьветы камандзіраваў 10 настаўнікаў на двухмесячныя пэдагагічныя курсы ў Бабруйску. Прымячаецца ажыўленьне ў палітычна-асьветнай працы. Валасным выканаўчым камітэтам ухвалена ўзяцца за пабудаваньне школьнага памяшканьня ў вёсцы Малая Гарошка.

На днёх адбыўся з'езд сельскіх саветаў, сельскіх пасеўчых камітэтаў й працаўнікоў ад чырвонаармейцаў Замошацкай воласьці. З'езд быў дужа талковым. Былі праслуханы цікавыя даклады аб змаганьні з бандытамі й з працоўнымі дэзэртырствам, аб харчовым налозе, каапэрацыі і т. д. На з'езьдзе было выяўлена ўрачыстае абяцаньне напружыць усе сілы дзеля барацьбы з бандытызмам, які мяшае засноўваць цьвёрды й моцны дзяржаўны апарат. З'езд пастанавіў выявіць пратэст супроць прыгнечаньня панамі беларускага сялянства й культуры ў Заходняй Беларусі, якая адыйшла да палякоў.

Жыцьцё пагранічнай воласьці.

(Белоручская воласьць Менскага пав.)

За ліпень месяц у нашай воласьці бандыцкіх выступленьняў не было. З дэзэртырствам вядзецца рашучая барацьба. Усім старшыням сельскіх саветаў выданы загады пільна сачыць за ўсякімі зьяўленьнямі невядомых асобаў. Фурманачная справа выконвалася добра. Усяго працавала 1110 фурманак. Валасны зямельны аддзел рабіў разьмеркаваньне між сялянамі кос і сярпоў, якія былі атрыманы з цэнтру. У воласьці 18 ліпеня адбывалася валасная беспартыйная канфэрэнцыя, на якой гаварылася аб міжнародным становішчы нашай рэспублікі, аб харчовым налозе, бандытызьме і інш. Па ўсіх гэтых пытаньнях вынесены пастановы якія в таюць палітыку савецкай ўлады.

6-я Савецкая друкарня (Інвалідаў). [illegible] Беларусі. Менск Р. В. Ц.